

Kúria

végzés

Az ügy száma: Bfv.II.233/2017/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Katona Sándor a tanács elnöke, Dr. Feleky István előadó bíró, Dr. Boros Tibor bíró

Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2017. június 26.
Az ügy tárgya: közúti baleset okozásának vétsége

Terhelt(ek): vádlott neve
Első fok: Járásbíróság 4.B.82/2013/31. ítélet, 2014. április 30. tárgyalás
Másodfok: Törvényszék 1.Bf.565/2014/5. végzés, 2015. március 25. nyilvános ülés
Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: terhelt védője
Az indítvány iránya: terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közúti baleset okozásának vétsége miatt vádlott neve ellen folyamatban volt büntetőügyben a védő által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szolnoki Járásbíróság 4.B.82/2013/31. számú ítéletét és a Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bf.565/2014/5. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A Szolnoki Járásbíróság - a sértett által emelt pótmagánvád alapján eljárva - a 2014. április 30. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 4.B.82/2013/31. számú ítéletével vádlott neve terheltet bűnösnek mondta ki közúti baleset okozásának

vétségében [1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulat]. Ezért őt 1 évre próbára bocsátotta, és a bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

- [2] A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Szolnoki Törvényszék a 2015. március 25. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 1.Bf.565/2014/5. számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.
- [3] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a védő nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontját megjelölve: a terhelt bűnösségének megállapítása miatt, felmentése érdekében.
- [4] A védő indítványa szerint a terhelt az áruház parkolóján, azaz magánterületen, a közforgalom elől el nem zárt magánúton [a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 1. §, 1. számú függelék I.a) pont] csupán áthaladt, de nem vette igénybe az ott kialakított útburkolati jellel jelölt várakozóhelyeket [KRESZ 18. § (1) bekezdés j) pont, 155-156. ábra]. Ezért nem alkalmazható az a szabály, miszerint az úttest széléről elinduló, a várakozóhelyről az úttestre ráhajtó jármű vezetőjének elsőbbséget kell adni az úttesten haladó járművek és gyalogosok részére [KRESZ 24. § (1) bekezdés].
- [5] A magánterület kivezető útjának és a közútnak egymásba torkollása (is) útkereszteződés, ekként a terhelt az áruház parkolója, mint a magánterület kivezető útja és a Liliom út útkereszteződésébe [KRESZ 1. számú függelék I.k) pont] hajtott be, s neki volt elsőbbsége [KRESZ 28. § (1) bekezdés a) pont].
- [6] Az elsőfokú bíróság az indokolásában az adott helyszínt ugyan nem tekintette útkereszteződésnek, mégis a „sértett” (helyesen: terhelt) terhére rója, hogy balra kanyarodását nem a torkolat közepéről hajtotta végre, s így megszegte a KRESZ 31. § (1) bekezdés b) pont II. fordulatában foglaltakat. Ez is alátámasztja, hogy az adott úttorkolatok útkereszteződésnek minősülnek. A terhelt egyébként elismerte ezen közlekedési szabálysértését, ami az elsőfokú bíróság megállapításában sem állt összefüggésben a bekövetkezett balesettel.
- [7] A védő megjegyezte, hogy amennyiben a bevásárlóhelyek parkolója várakozóhelynek minősülne, mindig a hamarabb elinduló járműnek lenne elsőbbsége, ami „jogi nonszensz”.
- [8] A védő a másodfokú bíróság által utalt BH 1977.527 számú jogesetet alkalmazhatatlannak találta, mert „a közforgalom számára nyitva álló magánutak egyrészt más jogi szabályozás alá estek, másrészt nem voltak olyan szinten elterjedtek, mint a jelenlegi úthálózatban”.
- [9] A pótmagánvádló képviselője az észrevételében egyetértett az alapügyben eljáró bíróságok álláspontjával, és a támadott határozat hatályában fenntartását indítványozta.
- [10] Az alapügyben eljáró bíróságokkal egyezően maga is úgy látta, hogy a baleset nem egyenrangú utak útkereszteződésében következett be, hanem a terhelt egy várakozóhelyről indult el, és kanyarodott rá az

úttestre, emiatt őt terhelte a KRESZ 24. § (1) bekezdés alapján az elsőbbségadási kötelezettség.

- [11] **III.** A védő felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [12] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjának 3. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [13] Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz, vétséget követ el, és a büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékossgot okoz [korábbi Btk. 187. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont 1. fordulat].
- [14] A közlekedési bűncselekmények törvényi tényállásai nagyrészt ún. keretrendelkezések, amelyeket - egyebek között - a közúti baleset okozása körében is a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedési szabályok töltenek meg tartalommal (6/1998. BJE jogegységi határozat indokolása).
- [15] Ezen szabályok sorában általános jellegű rendelkezés, hogy aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon és ne zavarjon [a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 5. § (1) bekezdés c) pont, KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pont].
- [16] A közúti közlekedésben mindenkinek joga van részt venni; a közutat és a közforgalom elől el nem zárt magánutat közlekedés céljából gyalogosként vagy - meghatározott feltételek teljesítése esetén - járművezetőként bárki igénybe veheti [1988. évi I. törvény 3. § (1) bekezdés 1. mondat].
- [17] Az 1988. évi I. törvény 32. § (1) bekezdése értelmében az úthálózat részben közutakból, részben a közforgalom elől el nem zárt magánutakból áll, s magánútnak minősülnek a természetes személyek, jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok tulajdonában álló területen lévő utak.
- [18] A közúti közlekedésben az út fogalma: a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút) [KRESZ 1. számú függelék I.a) pont].
- [19] Ily módon a jelen ügyben jogi személy tulajdonában álló áruház parkolója, illetőleg az azon - ideértve a közút elérésére szolgáló kivezető út is - vezető út közforgalom elől el nem zárt magánútnak tekintendő.
- [20] A külön szabályok közé tartoznak az elsőbbségadásra kötelezésről rendelkező közlekedési szabályok.
- [21] A közúti közlekedésben az útkereszteződés fogalma: két vagy több útnak azonos szintben való kereszteződése, egymásba torkollása, illetőleg elágazása [KRESZ 1. számú függelék I.k) pont]. Nem kétséges, hogy az útkereszteződésben - ha a (2) bekezdés rendelkezéseiből más nem következik - a járművel elsőbbséget kell

adni a jobbról érkező minden jármű részére [KRESZ 28. § (1) bekezdés a) pont].

- [22] A jelen ügyben azonban nem lehet szó útkereszteződésről, és az egyenrangú utak kereszteződésében érvényesülő ún. jobbkéz-szabályról [KRESZ 28. § (1) bekezdés a) pont], s így módon a sértettet terhelő elsőbbségadási kötelezettségről.
- [23] A jelen ügyben arról van szó, hogy a terhelt az áruház parkolójából az úttestre hajtott. Ebből a szempontból - szemben a védő indítványával - közömbös, hogy a terhelt az áruház parkolójának területén kialakított várakozási helyeket igénybe vette-e. Egy áruház parkolójának rendeltetése a vásárlók járműveinek helyet adni, biztosítani az itteni várakozásukat. Az áruházi parkoló tehát alapvetően várakozóhely, még ha annak belső útjai nincsenek is elzárva a közforgalom elől.
- [24] A védő a várakozóhelyet kizárólagosan a KRESZ 18. § (1) bekezdés j) pontjában megjelöltekkel azonosította, ámbar útburkolati jellel megjelölten is vannak további várakozóhelyek [KRESZ 18. § e) pont, e/1. pont, e/2. pont, (4) és (7) bekezdés].
- [25] A közút melletti áruházi parkoló egy tekintet alá esik az útburkolati jellel megjelölt más várakozó helyekkel. Ezt - amikor az áruházi parkoló várakozási helyeinek igénybe nem vételét állította - a védő sem vitatta.
- [26] A közúti közlekedésben az úttest széléről elinduló, a várakozó helyről az úttestre ráhajtó, az út más részéről vagy útnak nem minősülő területről az úttestre ráhajtó jármű vezetőjének pedig az úttesten haladó járművek és gyalogosok részére elsőbbséget kell adni [KRESZ 24. § (1) bekezdés 1. mondat], és pedig - megszorítás hiányában - azok érkezési irányától függetlenül.
- [27] Az elsőbbségadásra kötelezett jármű vezetője - jelen ügyben a terhelt - eredményesen nem hivatkozhat arra, hogy az elsőbbséggel rendelkező jármű a megengedettnél nagyobb sebességgel haladt (BH 1974.54., BH 1974.242.). A sértett a segédmotoros kerékpárjával a megengedett 40 km/h sebességet [KRESZ 26. § (1) bekezdés d) pont] némileg meghaladva 45-50 km/h sebességgel haladt. Ez nem tekinthető jelentős, s ekként a közlekedésben résztvevőket esetlegesen megtévesztő jellegűnek.
- [28] Az útkereszteződésben áthaladási elsőbbségadásra kötelezett jármű vezetőjének a kötelessége a főútvonal forgalmának a figyelemmel kísérése és a védett útvonalra ráhajtás előtt nem elég feltételeznie az ott közlekedő járművek haladási irányát, hanem erről meg is kell győződnie (BH 1978.149.).
- [29] Ez a meggyőződési kötelezettség vonatkozik az áruházi parkoló várakozóhelyéről a közútra ráhajtóra is. Ennek a terhelt eleget tett, sőt - bár „ÁLLJ! Elsőbbségadás kötelező”, de még „Elsőbbségadás kötelező” jelzőtábla sem volt kihelyezve - meg is állt, viszont a közúton balról érkező sértett távolságát és sebességét figyelmetlensége miatt tévesen mérte fel, amikor az elsőbbségadás biztosítása helyett balra nagy ívben ráhajtott a közútra.

- [30] Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által nem korrigált, s ekként a felülvizsgálat során irányadó tényállás szerint a terhelt egy helység lakott területén, bármiféle gátló tényező hiányában az áruházi várakozóhelyről kerékpárjával úgy hajtott rá közútra - és nem (egyenrangú) útkereszteződésbe - s kezdett balra nagyívű kanyarodásba, hogy a tőle elvárható kellő körültekintetés és figyelem elmulasztásával [korábbi Btk. 14. § 2. fordulat: hanyag gondatlanság (neglingentia)] nem látta előre az ütközés, mint lehetséges következmény lehetőségét.
- [31] A terhelt - miként a sértett - az ütközési ponttól 28-30 méterre észlelte a veszélyhelyzetet, de mulasztása miatt már a sértett segédmotoros kerékpárjának lassító jellegű féktávolságán belül hajtott rá a közútra, ahol balra nagy ívben kanyarodásba kezdett. A fenyegető veszély elhárítása érdekében egyedül a sértett cselekedett: fékezett és segédmotoros kerékpárját megdöntötte. Miután a sértettet illetve meg az elsőbbség, részéről - a csekély mértékű sebességtúllépést leszámítva - közlekedési szabálysértés nem történt. A megtetthez képest más vagy több elhárító tevékenység tőle elvárható nem volt.
- [32] Mindezekre figyelemmel a terhelt elkövette a felrótt közúti baleset gondatlan okozásának vétségét, melynek alapügybeli minősítése is törvényes. Ugyanis kizárólag a terhelt KRESZ 24. § (1) bekezdés 1. mondat 2. fordulatában meghatározott közúti közlekedési szabálysértése, illetőleg ahhoz kapcsolódó mulasztása vezetett a járművek ütközéséhez, melynek következtében a sértett nyolc napon túl, maradandó fogyatékoság visszahagyásával gyógyuló sérüléseket szenvedett.
- [33] A közúti közlekedés szabályai szerint elsőbbségadásra kötelezett felelősségéről szóló 6/1998. BJE határozat kimondja, hogy a közúti közlekedés szabályai szerint elsőbbségadásra kötelezett általában akkor is felelősséggel tartozik az elsőbbségadási szabályok megszegéséért, ha az elsőbbségre jogosult a megengedett sebességet túllépte. Ugyanakkor kizárhatja a felelősségét, ha az elsőbbségadási kötelezettsége szempontjából jelentős körülményeket az elsőbbségre jogosult szabályszegése következtében nem észlelhetette, vagy ha e körülményekre nézve az elsőbbségre jogosult megtévesztette (1. pont).
- [34] A 6/1998. BJE jogegységi határozat azt is kimondja, hogy az elsőbbségre jogosult, aki a megengedett sebességet túllépte, az elsőbbségadási kötelezettség megszegésével összefüggő közúti balesetért ugyancsak felelősséggel tartozhat, kivéve, ha a baleset a jármű megengedett sebessége mellett is bekövetkezett volna (2. pont).
- [35] A jelen ügyben azonban az ilyen helyzetek egyike sem állt elő, nem is beszélve arról, hogy a jelen ügyben - értelemszerűen - egyedül a terhelt került pótmagánvád alá. Egyébiránt a sértett nem jelentős sebességtúllépése az irányadó tényállás alapján nem játszott szerepet a járművek ütközésében, s annak eredményeként a sértett megsérülésében.

- [36] A közvetlen baleseti veszélyhelyzet a terhelt már rögzített mulasztása folytán a közútra ráhajításával jött létre.
- [37] A védő a másodfokú bíróság által utalt BH 1977.527 számú jogeset alkalmazását is kifogásolta. A Kúria az érvelését nem találta elfogadhatónak.
- [38] A védő semmivel sem támasztotta alá azt az állítását, hogy a közforgalom számára nyitva álló magánutak korábban más jogi szabályozás alá estek. Ennek is csak akkor volna jelentősége, ha a - nem konkretizált - „más” jogi szabályozás érdemben hatna ki a jelen ügy megítélésére. Az pedig vitán felül áll, hogy egy áruházi parkoló korábban is szükségszerűen várakozóhelynek minősült. Ebből a szempontból annak sincs jelentősége, hogy korábban a közforgalom számára nyitva álló magánutak kevésbé voltak elterjedve.
- [39] A fentebb már kifejtettekkel szemben a Kúria helytállónak találta a másodfokú bíróság BH 1977. 527. számú döntésre hivatkozását, miszerint a benzinkút megközelítésére, illetőleg az onnan való távozásra szolgáló utak a várakozóhelyekkel esnek egy tekintet alá, tehát az innen kiinduló járműveknek a forgalomba bekapcsolódása az úttestre ráhajításnak tekintendő, az ilyen járművek vezetői ezért kötelesek elsőbbséget adni az úttesten haladóknak.
- [40] A törvényességi óvás alapján eljáró Legfelsőbb Bíróság a jelen ügyre vetítve is iránymutató határozatának következő indokolásával is egyetért a Kúria - azzal, hogy a citált döntésben a sértett szegte meg azt a szabályt, amit a jelen ügyben a terhelt:
- [41] „A baleset helyszínére vonatkozó adatok alapján az állapítható meg, hogy a kérdéses helyszínen nincs útkereszteződés, ennél fogva egyenrangú útvonalak találkozása és ezzel összefüggésben a jobbkéz felől érkező elsőbbsége nem kerülhet szóba (...) a benzinkút megközelítését, illetőleg az onnan való távozást szolgáló, szilárd burkolatú betonútsávok a közlekedési gyakorlat szerint a hasonló módon kialakított várakozóhelyekkel egy tekintet alá esnek. Ennél fogva az ilyen helyről kiinduló, a benzinkút elhagyását célzó mozgás a járművel való elindulásnak, illetve az úttestre való ráhajításnak minősül. Következésképpen a járművel való ilyen közlekedés a KRESZ 24. § (1) bekezdésének hatálya alá esik, függetlenül az úttestre érkezésnek a másik járműhöz viszonyított irányától. Az adott körülményekhez képest tehát a sértett volt az, aki a KRESZ 24. § (1) bekezdésében foglaltak megszegésével a balesetet előidézte, míg a terheltet a baleset bekövetkezését illetően közlekedési szabályszegés nem terheli.”

Az indítvány elvi tartalma

- [42] A bűnösség megállapítása törvényt sértő.

A döntés elvi tartalma

- [43] A bűnösség megállapítása törvényes. Az áruház parkolójának megközelítésére, illetőleg az onnan való távozásra szolgáló magánutak a várakozóhelyekkel esnek egy tekintet alá, ekként az innen kiinduló járműveknek - ki nem alakított útkereszteződésben - a forgalomba bekapcsolódása az úttestre ráhajításnak tekintendő, az

ilyen járművek vezetői ezért kötelesek elsőbbséget adni az úttesten haladóknak, függetlenül azok irányától. Amennyiben a közútra ráhajtó és nagy ívben balra kanyarodó terhelt - mert az adott forgalmi helyzetet a tőle elvárható körültekintés és figyelem elmulasztásával tévesen úgy mérte fel, hogy még biztonságosan ráhajthat a közútra, és elkerülheti a sértett járművét - nem biztosít elsőbbséget a közúton balról segédmotoros kerékpárján érkező sértettnek, és a járművek ütköznek, a baleset folytán pedig a sértett maradandó fogyatékosság visszahagyásával nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenved: elköveti a közúti baleset gondatlan okozásának vétségét.

Záró rész

- [44] A Kúria ezért - a Be. 424. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján tanácsulésen, a Be. 420. § (1) bekezdés 1. mondat 1. fordulata szerinti összetételben eljárva, és hivatalból vizsgálandó ún. feltétlen (abszolút) eljárási szabálysértést [Be. 423. § (5) bekezdés] nem észlelve - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot - a Be. 426. § alapján - hatályában fenntartotta.
- [45] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. június 26.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleký István s.k.
előadó bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő